

# Onze veelzijdige planten



## LESPAKKET OVER EETBARE EN MEDICINALE ARUBAANSE PLANTEN

Leerlingenboek



## Brief aan de leerling

Beste leerling,

Hier volgt een les over de veelzijdige eigenschappen van verschillende planten op Aruba. Tijdens deze les hopen wij dat jij op een leuke manier kennis maakt met de natuur in jouw omgeving. Daarnaast willen wij graag dat je door deze kennis op een respectvolle manier met de natuur omgaat.

Het beschermen en behouden van onze natuur is zeer belangrijk voor Parke Nacional Arikok. Hierdoor geven we jouw graag informatie over hoe jij ons met deze taak kunt helpen.

Groetjes

Parke Nacional Arikok



## Algemene informatie over Fundacion Parke Nacional Arikok

Parke Nacional Arikok (FPNA) is een 34 km<sup>2</sup> groot natuurgebied gelegen langs de noordkust van Aruba. Het gebied beslaat bijna 18% van het eiland en is benoemd tot nationaal park om de aanwezige flora, fauna en de cultuurhistorische elementen te beschermen.

### *Het landschap*

Binnen het park zijn de verschillende geologische formaties van het eiland terug te vinden. De ruige heuvels van de Aruba lava formatie, de mysterieuze rotsen van de dioriet/tonalietformatie en de uitgestrekte kalkplateaus. De hoogste berg van Aruba, de Jamanota (187 m) ligt in het park en aan de oostkant bevinden zich verschillende grotten zoals Fontein, Quadirikiri en Baranca Sunu. Op verschillende plaatsen langs de kust liggen boca's (baaien) met strandjes en zijn er duinen te vinden, zoals bij Boca Prins en Dos Playa.

### *Planten- en dierenleven*

In het gebied komt het merendeel van de op het eiland aanwezige flora en fauna voor. Dit zijn over het algemeen planten en dieren die goed zijn aangepast aan de extreme omstandigheden die in het gebied heersen, zoals de droogte en de harde oostenwind (salt spray). Naast een groot aantal cactussen komen in het park bijna 50 soorten bomen voor. Enkele hiervan worden met uitsterven bedreigd. Het dierenleven in het park bestaat voor een groot deel uit vogels en reptielen. Vooral 's morgens vroeg en tegen de avond zijn op de begroeide en beschutte delen de verschillende vogelsoorten te horen en te zien. Een aantal diersoorten is endemisch, wat wil zeggen dat ze alleen op Aruba voorkomen. Voorbeelden hiervan zijn de Prikichi (West-Indische parkiet), de Shoco (Arubaanse Holenuil), de Cascabel (Ratelslang) en de Kododo Blauw (Arubaanse Renhagedis). De ezels die het gebied doorkruisen zijn nazaten van de pakezels die vroeger naar het eiland zijn gebracht. Ook de rondlopende geiten zijn oorspronkelijk vanuit Europa ingevoerd.

### *Cultuurhistorische elementen*

Binnen het park zijn veel plaatsen aanwezig die ons herinneren aan de geschiedenis van Aruba. Bij Cunucu Arikok en grot Fontein hebben de oorspronkelijke indiaanse bewoners tekeningen achtergelaten. Het logo van het park is hiervan een voorbeeld. In Rooi Dwars zijn oude aloëvelden te vinden en Hofi Fontein, waar de enige echte zoetwaterbron van het eiland is, werd tot voor kort gebruikt voor het telen van groenten en fruit. Aan de westkant van het park liggen oude landbouwgronden, cunucu's, die gebruikt werden voor het verbouwen van sorghum en bonen. Hier is ook nog een oud lemen huisje te vinden. Aan het begin van de 19<sup>e</sup> eeuw werd op Aruba goud gevonden en de sporen van de goudwinning liggen verspreid door het gebied. Bij Miralamar bevond zich de grootste goudmijn, waarvan de schachten en ruïnes nog te bezichtigen zijn.

### *Het park*

Enkele bezienswaardigheden zijn bereikbaar per auto, zoals Cunucu Arikok, Boca Prins en Fontein. Op deze plekken zijn voorzieningen voor bezoekers getroffen zoals wandelpaden, parkeerplaatsen en banken. De verschillende bezienswaardigheden worden bovendien onderling verbonden door een 34 km lang net van wandelpaden. Alleen op de hoofdwegen is gemotoriseerd verkeer toegestaan. Een pakket van beheersregels maakt het mogelijk het gebied optimaal te beschermen.

San Fuego 70

Santa Cruz, Aruba

Tel: 585-1234

Fax: 585-12345

Email: [info@arubanationalpark.org](mailto:info@arubanationalpark.org)

## De lekkere soep van oma

Op een mooie dag besloot Denzel zijn oma weer eens op te zoeken. Hij was al een tijdje niet meer bij haar langs geweest. Hij kwam altijd erg graag bij zijn oma, want ze was niet alleen heel aardig maar ze had ook een heel mooie tuin die in de mondi doorliep.

De tuin stond vol met mooie planten, bomen en heel grote cactussen. Denzel wilde Oma een beetje hulp vragen bij zijn huiswerk. Hij kende niet alle namen van de cactussen op het werkblad voor het project 'De rijkdom van de Arubaanse mondi'. Een paar kende hij wel, die had hij ook al ingevuld, de cadushi, daar wemelde het van in de mondi achter oma's huis, de Bushi en de Tuna waren ook niet moeilijk. 'De Tuna di Baca moet wel op de tuna lijken', dacht hij en vulde die ook in. Maar de rest was een beetje abra-ca-dabra voor hem. Hij zou Oma wel vragen, die weet altijd alles, bovendien was ze het helemaal niet eens met Denzel's moeder, die vond, dat je tegenwoordig alles kon googlen. Oma vond wel, dat je altijd zelf moest proberen, nou dat had hij al gedaan. Denzel vond het ook altijd zo leuk om in de tuin op zoek te gaan naar hagedissen en andere diertjes. Want als je heel goed keek, kon je er een heleboel vinden: mieren, rupsen, sprinkhanen en vlinders. Soms wilde Denzel ze vangen en in een potje mee naar huis nemen. Maar dat mocht nooit van oma. Oma zei altijd: 'Dieren horen in de vrije natuur en niet in een glas!'

Denzel hoopte stiekem ook een beetje dat oma soep gemaakt had. Want de soep van Oma was de allerlekkerste soep die er bestond. Denzel had al vaak aan zijn moeder gevraagd of zij die soep ook voor hem wilde maken. Ze deed dat wel, maar dan was het nooit zo lekker als die van oma. Moeder zei altijd dat oma een geheim recept had en dat het daarom zo lekker smaakte. Maar moeder was er nog nooit achter gekomen omdat Oma niet wilde vertellen wat er allemaal in de soep zat.

Denzel was eindelijk bij Oma aangekomen en ja hoor, daar rook hij al dat Oma weer soep had gemaakt. Denzel rende snel naar binnen en groette zijn Oma. Hij liet er geen gras over groeien, met het werkblad in zijn hand, vloog hij Oma om de hals en fluisterde in haar oor, dat hij haar hulp nodig had. 'We zullen flink door de mondi moeten stappen, om je huiswerk af te kunnen krijgen', merkte Oma met glimlachende ogen op, nadat ze vluchtig het werkblad bekeken had. Oma hielp Denzel graag met zijn huiswerk. Ze was ook blij dat ze soep gemaakt had want ze wist dat Denzel gek was op haar soep. Ze schepte een kop vol en normaal zou Denzel het in één minuut opeten, maar vandaag niet. 'Wat is er met jou aan de hand? Vind je de soep ineens niet meer lekker?' vroeg oma. Denzel keek haar aan en zei: 'Wat zit er eigenlijk allemaal in deze soep, oma?' Oma begon te lachen en zei: 'Ik denk dat we een heleboel antwoorden in de achtertuin moeten gaan zoeken.' Denzel keek heel verbaasd en zei: 'Ja, voor mijn project, maar hoe kun je nu in de achtertuin iets vinden wat in de soep hoort?' Hij wilde al weglopen, maar oma zei dat ze eerst de soep op zouden eten en dan pas naar de tuin gaan. Denzel at nog sneller dan gewoonlijk, maar toen moest hij toch nog op oma wachten.

Eindelijk gingen ze naar de tuin, er sprong een hagedis voor zijn voeten weg. 'Zitten er hagedissen in de soep?' vroeg Denzel.

Oma schudde haar hoofd en zei: 'Natuurlijk niet, hagedissen mag je toch niet eten, die zijn beschermd. Dat betekent dat je ze in de natuur moet laten.' Denzel en oma liepen verder de tuin in en Denzel begon van alles aan te wijzen, waarvan hij dacht dat het eetbaar was. Maar oma schudde elke keer haar hoofd van nee en was het dus fout. Ze liepen weer door. 'Kijk Denzel, dit is de Cadushi di Colebra, dat had je ook kunnen weten, kijk maar naar de vorm,' zei Oma en wees een cactus met een heel mooie vorm aan. Ze stapten flink door en Denzel leerde namen van cactussen kennen, die hij nooit eerder had gehoord zoals, de Breba Berde, Breba Cora, de Cadushi Pushi. 'De Cadushi Pushi noemen we ook, Breba di Pushi. Zet die naam er ook maar bij Denzel, wedden dat geen enkel ander kind dat weet?' zei Oma en kneepte hem in zijn wang.

Toen ze bij de grote cactussen, de Cadushi, aankwamen bleef Oma plotseling staan en glimlachte verdacht oma zei: 'Kijk hier eens, vind je niet dat hij er smakelijk uitziet?' 'Nee toch', zei Denzel, 'Zo'n cactus kan toch niet in de soep!' Dan krijg je toch allemaal stekels in je mond!' Oma legde toen uit dat je niet de hele Breba gebruikt maar alleen een gedeelte en dat je van de stekels geen last krijgt.

Tevreden liep Denzel weer naar huis, maar of de Breba het enige geheim is van de soep, dat zal hij nooit weten.



## Arubaanse cactussen

Rondom ons eiland zijn er overal cactussen te zien. Een cactus slaat **water** op in een deel van zijn lichaam. Cactussen kunnen goed in een **droog** en **warm** klimaat overleven. Ze hebben verschillende **vormen** en **groottes**. Een cactus heeft een **areool** of ook wel **bladkus** genoemd. Dit is een kleine, kussenvormige knop waar **stekels/doorns** uit groeien. De stekels kunnen zeer **hard** en **scherp** zijn (bijvoorbeeld de cadushi), maar ook **fijn** en **zacht** (bijvoorbeeld de breba).



Afbeelding 1  
Dit is een 'cadushi'



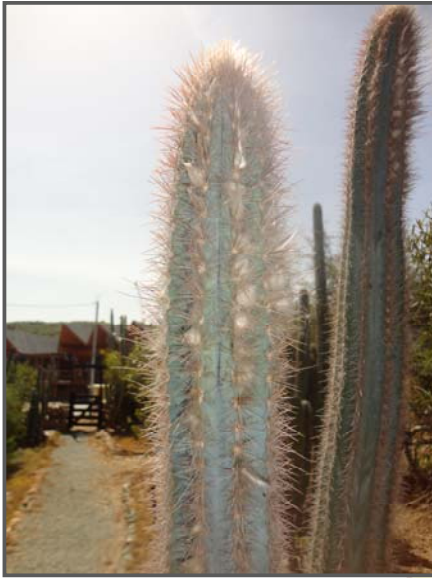
Afbeelding 2  
Dit is de 'Cadushi di colebra'



Afbeelding 3  
Dit wordt een 'breba berde' genoemd omdat er een groene vrucht aan groeit.

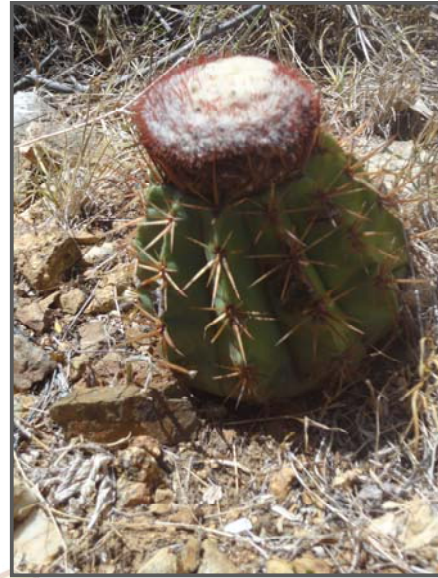


Afbeelding 4  
Deze cactus wordt de 'breba cora' genoemd omdat er een rode vrucht aan groeit.



Afbeelding 5

Dit is de 'Breba di pushi'.  
Een kenmerk van deze soort breba is dat hij behaard is met witte haartjes.



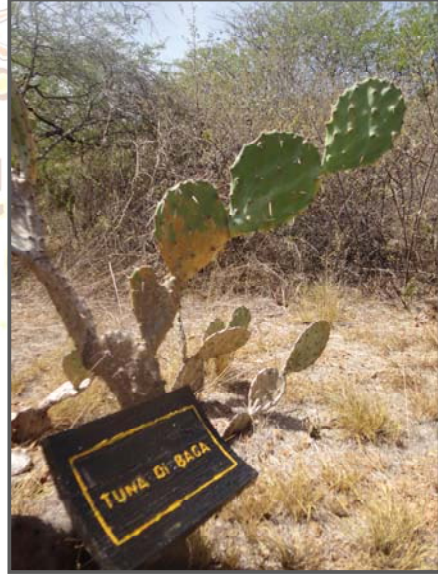
Afbeelding 6

Dit is de 'Bushi'.



Afbeelding 7

Dit is de 'Tuna'



Afbeelding 8

Dit is de 'Tuna di baca'

## Quizblad

Naam: ..... Datum: .....

Antwoordblad voor quiz 'cactussen'

<u>Vraag 1:</u>	<b>a</b>	<b>b</b>	<b>c</b>
<u>Vraag 2:</u>	<b>a</b>	<b>b</b>	<b>c</b>
<u>Vraag 3:</u>	<b>a</b>	<b>b</b>	<b>c</b>

<u>Vraag 4:</u>	<b>a</b> .....
	<b>b</b> .....
	<b>c</b> .....

<u>Vraag 5:</u>	<b>a</b> .....
	<b>b</b> .....
	<b>c</b> .....





## Medicinale werking van planten

Naam Papiamento: **Calbas**  
Naam Nederlands: Kalebas  
Wetenschappelijke naam: Crescentia cujete

Een kleine boom, die in de mondi dadelijk opvalt door zijn eigenaardige korte stam en lange weinig vertakte twijgen. Staat in droge tijd kaal behalve op plaatsen waar er voldoende water is.

**Bloem:** gelig met paarsige vlekken en strepen.

**Vrucht:** rond, ovaal en heeft een houtige wand waarbinnen honderden kleine zaden liggen in het wittige vruchtvlees. De vrucht is niet opspringend.



- *Van het vruchtvlees wordt kalebas stroop (stropi calbas) gemaakt welke helpt tegen verkoudheid*
- *Als een hond last heeft van teken (carpata) kun je hem met het vruchtvlees van de kalebas inwrijven. Het teken zou dan verdwijnen*
- *Als het vrucht droog is kan er 'maraca's' van gemaakt worden*



Naam Papiamento: **Kawara**  
Karawara di mondi  
Wetenschappelijke naam: Cordia dentata

Een bladverliezende boom welke op alle grondsoorten gevonden wordt. Wordt gekenmerkt door een kenmerkende gespleten bast en lange afhangende twijgen. De 'palo di funchi' stok om maïspap te roeren wordt uit het hout van de takken gesneden.

**Bloem:** wit of iets geelachtig, gegroepeerd in grote, bolvormige bloeiwijzen.

**Vrucht:** ovaal, tot bijna rolrond. De vrucht is eetbaar.

- *Vroeger werden de bloemen in een kan water gelegd en het water werd de hele dag gedronken om de nieren te 'verfrissen'*
- *Een afkooksel van de bloemen wordt gedronken tegen, verkoudheid, als slijmoplossend middel*
- *Het afkooksel van bladeren wordt uitwendig gebruikt tegen oogirritaties, maagklachten, oedeem*
- *Het afkooksel van de vruchten wordt gedronken tegen diaree*



Naam Papiamento: **Seida**  
 Flaira, Tuatua of  
 Naam Nederlands: Flaira  
 Wetenschappelijke naam: *Jatropha gossypifolia*

De seida en de bringamosa staan vaak dicht bij elkaar. De seida is een rechtop groeiende heester meestal met een duidelijke, rechte hoofdstengel.

**Bloem:** de bloempjes vormen kleine schermen. Er zijn aparte mannelijke en vrouwelijke bloemen die donkerpaars tot bruin-paars van kleur zijn.



- *Het werd gebruikt tegen kanker*
- *Het werd gebruikt bij wonden*
- *Het werd gebruikt bij irritatie tijdens het urineren*
- *Het werd gebruikt tegen keelpijn*
- *Het werd gebruikt tegen buikpijn*
- *Let op!: het wortelsap bevat jatrofophine en alkaloïde bovendien is deze ook giftig*



Naam Papiamento: **Carpata**  
 Naam Nederlands: Castoor boon of Wonderolieboom  
 Wetenschappelijke naam: *Ricinus communis*

De plant wordt: 'Carpata' genoemd omdat zijn zaadjes op een teek lijken. Uit de zaden kan de castorolie gehaald worden, deze wordt vooral gebruikt als laxeermiddel maar de olie is ook geschikt als lampolie.

**Bloem:** de bloem is gelig en in de kegelvormige bloeipluim staan de mannelijke bloemen onderaan en de vrouwelijke bovenaan. Zo wordt vermeden dat er stuifmeel van de mannelijke bloemen op de vrouwelijke bloemen valt, zodat er geen zelfbestuiving optreedt. De zaden zitten in groene ruwe bolletjes en zien eruit als teken (=Karpata).

- *Uit de zaden kan de castorolie gehaald worden, die vooral gebruikt wordt als laxeermiddel om de darmen schoon te spoelen*
- *De bladeren worden gebruikt om pijn in armen, benen en in tanden tegen te gaan*

Naam Papiamento: **Tamarein**  
Naam Nederlands: Tamarinde  
Wetenschappelijke naam: Tamarindus indica

Als je suiker toevoegt aan het fruit dan heb je 'stropi di tamarein'. Vogels gebruiken de tamarein als voedselbron. De gele 'Trupial' bouwt zijn nesten van tamarinde takken.

**Bloem:** geel met rode strepen.

**Vrucht:** De vrucht heeft dikke, bobbelige peulen waarin platte zaden zitten.



➤ *Het vruchtvlees wordt gegeten als laxeermiddel*



Naam Papiamento: **Aloe**  
Naam Nederlands: Aloë  
Wetenschappelijke naam: Aloe vera

Aloë is een droogte plant met vlezige, spitse bladeren staan in een rozet en ze bevatten een slijmerig sap. De bladranden hebben stekels.

**Bloem:** De bloemsteel verschijnt zijdelings tussen de bladeren en draagt gele buisvormige bloemen in een lange tros, die van onderen af begint te bloeien.

- *Brandwonden of zonnebrand kunnen beide goed behandeld worden met sap uit de bladeren*
- *Een klein beetje van het sap of bladmoes doorslikken tegen keelpijn of tegen verkoudheid*

Naam Papiamento: **Shimarucu**  
Naam Nederlands: Westindische Kers  
Wetenschappelijke naam: *Malpighia emarginata*



De bast van de Shimarucu werd vroeger voor het looien van leer gebruikt.

**Bloem:** lila bloemen die staan in bundeltjes van 3-5 bijeen in de bladoksel.

**Vrucht:** afgeplat-bolvormige, helderrode steenvrucht. De vrucht bevat drie zaden.

- *Men zegt dat 1 Shimarucu evenveel vitamine C bevat als 3 sinaasappels*
- *De verpulverde zaden, gemend met de witte hars van de plant is effectief bij de bestrijding van borstklieren*
- *De eetbare vrucht heeft een samentrekkende werking en is nuttig tegen diaree*
- *Een afkooksel van de vrucht of de bast wordt gedronken tegen diaree*

Naam Papiamento: **Foyo di Crus**  
Wetenschappelijke naam: *Thespesia populnea*

Een altijd groene boom die in kustgebieden gevonden worden. De jonge bladeren, bloemkoppen en bloemen kunnen rauw of gekookt gegeten worden. Het hout is zwaar en wordt gebruikt bij o.a. het bouwen van boten en het maken van meubels.



**Bloem:** lichtgeel alleenstaand in de bladoksel. De bloemen van Foyo di Crus blijft verschillende dagen aan de plant zitten. De boom bloeit het hele jaar door.

**Vrucht:** afgeplat bolvormig, donkerbruin van kleur.

- *De blaadjes worden gebruikt tegen hoofdpijn door ze met een doek tegen het hoofd te binden*
- *Thee, getrokken van de bladeren zou koorts verlichten*
- *Een afkooksel van de wortels en/of zaden wordt gebruikt tegen allerlei huidziektes*
- *Een afkooksel van de verdorde bladeren wordt gedronken tegen nierpijn*
- *Een afkooksel van de bladeren wordt gedronken om bloeddruk te verlagen*



Naam Papiamentu: **Shoshoro**  
 Corona di La Birgen  
 Markusa  
 Kruisebloem  
 Yerba di Crus  
 Naam Nederlands: Passiebloem  
 Wetenschappelijke naam: *Thespesia populnea*



Shoshoro is herkenbaar door zijn ze met hun ranken tegen andere planten op klimmen

**Bloem:** de bloemen bestaan uit 5 zacht lila kroonbladeren. De 5 groenachtige kerkbladeren steken onder de kroonbladeren uit. Binnen de bloem staat een groot aantal paarse draadvormige blaadjes in een cirkel.

**Vrucht:** de vrucht is een opgeblazen groenachtige bes en kinderen houden ervan om deze te laten klappen. Tevens is de vrucht eetbaar.

- Baden in het aftreksel van de plant diende als middel tegen rodehond en mazelen
- Thee, getrokken van de bladeren schijnt te helpen tegen verstopping en tegen nierstenen
- De bloem werd getrokken in koud water dat gedronken werd om het bloed te zuiveren

Naam Papiamentu: **Walishali**  
 Wetenschappelijke naam: *Croton flavens*



De plant heeft een zeer typische geur, vooral als je bladeren een beetje kneust.

**Bloem:** Het bloeit met vele kleine witte bloemetjes die in een lange tros staan. Onderaan in deze tros vind je enkele vrouwelijke bloempjes, daarboven zijn ze allemaal mannelijk.

- Thee, getrokken van gele bladeren schijnt te helpen tegen buikpijn, koorts en krampen

Naam Papiamento: **Mata di druif**  
Naam Nederlands: Zeedruif  
Wetenschappelijke naam: COCCOLOBA UVIFERA

Op winderige plaatsen groeit deze boom laag tegen de grond gedrukt, maar op andere plaatsen wordt het een grote boom met een volle kroon.

**Bloem:** de kleine witte bloemen staan in een lange tros (12-25cm) tegenover het blad.

**Vrucht:** de blauwpaarse vrucht heeft sappig vruchtvlees en één groot zaad. De vrucht is eetbaar.



➤ *De bast wordt gebruikt in een thee tegen diarree, dysenterie, aambeien, heesheid, astma, bloedarmoede (druivensap). Uitwendig wordt dit afkooksel gebruikt om wonden en het lichaam bij huiduitslag mee te wassen*



Naam Papiamento: **Apeldam**  
Dampanchi  
Fruta di dam  
Naam Nederlands: Apeldam  
Wetenschappelijke naam: Ziziphus spina-christi

**Bloem:** geelwitte bloemetjes

**Vrucht:** uit de bloempjes komen kleine ronde, gele vruchtjes, de appeltjes. Ze zijn eetbaar en smaken het meest naar een melige appel.

➤ Thee, getrokken van de blaadjes zou helpen tegen verkoudheid, hoge bloeddruk en diarree

Naam Papiamentu: **Betonica**  
Basora cora  
Wetenschappelijke naam: **Melochia**  
tomentosa

Deze plant komt zeer algemeen voor, vooral langs wegkanten.

**Bloem:** paarse bloemen die in groepjes bij elkaar staan.

**Vrucht:** geen.



- Thee, getrokken van de blaadjes van de Basora Cora zou helpen tegen bloedarmoede en om het bloed te zuiveren
- Gorgelen met een aftreksel van de wortel helpt tegen keelpijn
- Vroeger werd deze plant beschouwd als het beste middel tegen hoge bloeddruk

#### **WAARSCHUWING!**

INDIEN JE ÉÉN VAN DE BOVENGENOEMDE PLANTEN ALS MEDICIJN WILT GEBRUIKEN, ZORG DAT JE EEN VOLWASSEN PERSOON BIJ JE HEBT!!!





## SPEURTOCHT IN DE 'CUNUCU ARIKOK'

Groepsnaam : \_\_\_\_\_

Groepsleden : 1 \_\_\_\_\_

2 \_\_\_\_\_

3 \_\_\_\_\_

4 \_\_\_\_\_

Datum : \_\_\_\_\_



**Vraag 1: Hoe groot is het park?**

- A. 30 % van Aruba
- B. 18 % van Aruba
- C. 21 % van Aruba

**Vraag 2: Bij de ingang van Parke Nacional Arikok is er een logo van een dier te zien. Wat voor dier is het?**

- A. een slang
- B. een vogel
- C. een 'Toteki'

**Vraag 3: Welke zijn de 3 grootste bergen hier op Aruba die zich in Parke Nacional Arikok bevinden?**

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....

**Vraag 4: Noem 4 verschillende planten op die te vinden zijn in Parke Nacional Arikok waarvan je medicijnen kunt maken.**

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....
- 4) .....

**Vraag 5: Noem 3 verschillende kenmerken waaraan je een Watapana boom kunt herkennen.**

- 1) .....
- 2) .....
- 3) .....

- Vraag 6:** Je hebt verschillende soorten stenen in het Parke Nacional Arikok gezien. Hoe heet de witte steensoort?
- A. Crystal
  - B. Witte steen
  - C. Speki
- Vraag 7:** Wat kun je in deze steen vinden?
- .....
- Vraag 8:** Noem 4 verschillende cactussen op die jij hebt leren kennen en die in het park te vinden zijn.
- 1. ....
  - 2. ....
  - 3. ....
  - 4. ....
- Vraag 9:** Toen je bij het huis was, zag je twee omheiningen (cura). Hoe heten zulke omheiningen?
- A. ....piedra
  - B. ....cadushi
- Vraag 10:** Waarvan is het huis gemaakt?
- A. Cementblokken en zand
  - B. Modder en zand; 'ziem' met stenen
  - C. Klei, gras, water en materialen uit de mondi
- Vraag 11:** Hoe noem je zo'n huis?
- A. 'Cas lodo'
  - B. Cas Prikichi
  - C. Cas di torto
- Vraag 12:** Wat werd er vroeger gebruikt om het huis te kunnen verven?
- .....
- Vraag 13:** Noem 4 verschillende soort fruitbomen op die in het Park te vinden zijn.
- 1. ....
  - 2. ....
  - 3. ....
  - 4. ....
- Vraag 14:** Noem 4 verschillende soorten stenen die in het Park te vinden zijn.
- 1. ....
  - 2. ....
  - 3. ....
  - 4. ....

**Vraag 15: Noem twee grotten (cueba's) die in het Park te vinden zijn.**

1. ....
2. ....

**Vraag 16: Er zijn 3 soorten slangen hier op Aruba. Welke zijn dit?**

- A. ....
- B. ....
- C. ....

**Vraag 17: Welke slangensoort is niet afkomstig van Aruba?**

.....

**Vraag 18: Welke slang legt eieren?**

.....

**Vraag 19: Noem drie verschillende Arubaanse vogels die op Aruba te vinden zijn:**

1. ....
2. ....
3. ....

**Vraag 20: Hoe heet de plant/boom die voor een bepaalde tijd gele bloemen krijgt?**

.....

**Vraag 21: Hoe heet de typische Arubaanse plant/boom die in de richting van de wind groeit?**

.....

